

Aleksandrovački kanal se uliva u reku Begej koja protiče kroz Zrenjanin, pa tako u njoj završavaju sve otpadne vode grada koje potiču od 13 zagađivača, prema podacima Javnog vodoprivrednog preduzeća Vode Vojvodine. Od tih zagađivača, njih šest otpadne vode izručuje u Begej bez prečišćavanja, odnosno bez uklanjanja zagađujućih materija. To su zrenjaninsko Javno preduzeće Vodovod i kanalizacija i pet fabrika. To što se ove vode ne prečišćavaju, između ostalog, utiče da Aleksandrovački kanal i Begej na izlasku iz Zrenjanina budu lošeg kvaliteta.

Zbog otpadnih voda koje se izlivaju u Begej, kvalitet vode je na izlasku iz Zrenjanina već godinama loš, što dugoročno može imati posledice ne samo po okolinu nego i zdravlje ljudi. Sa druge strane, posao izgradnje fabrike za prečišćavanje otpadnih voda, na koju se čekalo 15 godina, dodeljen je firmi iz Ujedinjenih Arapskih Emirata bez sprovođenja javne nabavke. Doktor Saša Petković iz zrenjaninskog Zavoda za javno zdravlje kaže da to ima negativan uticaj na okolinu i zdravlje ljudi.

„Od 24 uzorka 2020. godine svega su dva po indikatorima kvaliteta dobri. Ukoliko se ta voda koristi za navodnjavanje, rekreativne svrhe ili se koristi riba za ishranu ljudi, postoji velika verovatnoća da pojedine štetne materije uđu u lanac ishrane“, objašnjava Petković.

Podaci Zavoda koje je novinarka CINS-a analizirala pokazuju da je voda u Aleksandrovačkom kanalu poslednjih godina konstantno veoma lošeg kvaliteta. Ispuštanje fekalne kanalizacije u reku bez prečišćavanja jeste neodgovorno postupanje sa otpadnom vodom, takoreći „prizivanje vruga“, ocenjuje Jožef Božo, profesor Više tehničke škole u Zrenjaninu. Kako objašnjava, putem fekalne kanalizacije u otvorene vodotokove ispušta se specifična crevna mikroflora.

Naime, u nedavnoj studiji Centra za vode, održivi razvoj i prilagođavanje klimatskim promenama, pri UNESCO-u, piše da zbog klimatskih promena može doći do smanjenja nivoa vode u rekama, čime će se pojačati negativan efekat otpadnih voda u već zagađenim rekama. Posledice klimatskih promena su i sve češće poplave, što bi u slučaju zagađene rečne vode moglo štetno uticati na biljni svet u okolini reke.

Investitor unapred izabran

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda prioritet je Grada Zrenjanina još od 2006. godine, sudeći po urbanističkim dokumentima koje je CINS analizirao. Te godine Grad ovaj projekat izdvaja kao jedan od imperativa, ali petnaest godina kasnije on još nije realizovan.

Bez nadmetanja i odabira najboljeg ponuđača, Grad je pre nekoliko meseci izgradnju postrojenja poverio firmi Metito jutilitis iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE). Odluka da

se sa ovom firmom sklopi posao se zasniva na Memorandumu o saradnji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i firme Metito jutilitis iz 2019, a koji proističe iz Sporazuma o saradnji Srbije i UAE, potpisanog 2013. godine. Ugovori zaključeni u skladu sa ovim sporazumom ne podležu javnim nabavkama, tenderima, nadmetanjima ili drugim postupcima predviđenim zakonima Srbije.

Rade Đurić, pravnik koji se godinama bavio analizom javnih nabavki, smatra da nije dobro da se poslovi od ovakvog značaja dodeljuju bez primene redovnih procedura. Smatra da je izgradnja prečistača dobra vest, ali građani treba da znaju koliko za to zapravo moraju da plate.

O projektu je trebalo da odluče odbornici Skupštine grada na sednici koja je zakazana po hitnom postupku za 7. novembar prošle godine. Međutim, pre nego što je odluka i doneta novinarima je stigao poziv iz kabineta gradonačelnika da se ugovor sa Metitom potpisuje 9. novembra. Gradska skupština je samo potvrdila javno-privatno partnerstvo sa investitorom iz Emirata.

Predloženo je da će Metito finansirati izgradnju postrojenja, podići ga i njime upravljati narednih 25 godina. Izgradnja treba da počne najkasnije do novembra 2021. Vrednost investicije je 30 miliona evra, od čega 70 posto podrazumeva izgradnju samog postrojenja. Po rečima potpredsednika firme Metito jutilitis Valida Madvara, Zrenjanin je prvi grad u Evropi u kojem će ova kompanija poslovati.

Izvor: cins.rs